

Секція: Юридичні науки

Гудима Ярослав Сергійович

студент

Навчально-наукового інституту права

Сумського державного університету

м. Суми, Україна

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ НОУ-ХАУ В УКРАЇНІ: ПЕРСПЕКТИВИ ГАРМОНІЗАЦІЇ ІЗ ЗАКОНОДАВСТВОМ КРАЇН ЄС

Загальновідомо, що Україна сьогодні стоїть на шляху до визнання її класичною європейською державою з метою вступу в Європейський Союз. У зв'язку з цим у різних галузях вітчизняного законодавства поступово відбуваються зміни, які наближують його до законодавства європейських країн. Цілком можливо, що з часом зазнає змін й законодавство у сфері регулювання відносин, пов'язаних із ноу-хау.

Сьогодні більшість держав-членів Європейського Союзу взагалі не відносять секрети виробництва (ноу-хау) до інтелектуальної власності. Незважаючи на цей факт, ряд держав регулюють ноу-хау подібним чином з традиційними об'єктами інтелектуальної власності.

Швеція – єдиний учасник ЄС, в якому прийнятий спеціальний закон – «Закон про правову охорону секретів виробництва». При цьому секрети виробництва не відносяться до об'єктів інтелектуальної власності, хоча між ними і визнається безумовний зв'язок.

У Німеччині основою правової охорони ноу-хау є Закон про недобросовісну конкуренцію, що вказує на не захищені законодавчим шляхом результати винахідництва, способи виготовлення, конструкції та інші збагачуючі техніку досягнення. Закон поширюється не тільки на письмові відомості, але і на всю сукупність наявного на підприємстві власного

виробничого досвіду, включаючи той, який проявляється в знаннях і досвіді фахівців цього підприємства.

У таких країнах як Великобританія та Ірландія відсутнє законодавство, присвячене охороні секретів виробництва (ноу-хау), проте норми загального права забезпечують дуже високий рівень їх охорони.

Безперечно секрети виробництва (ноу-хау) охоронюваним результатом інтелектуальної діяльності визнається лише в Італії.

У ряді країн таких як Словаччина, Румунія, Франція, Великобританія, Словенія, Латвія, Фінляндія секрети виробництва (ноу-хау) відносяться до охоронюваних результатів інтелектуальної діяльності з деякими обмеженнями. Прикладом є практика судів Великобританії, які з метою визначення підсудності визнають інтелектуальною власністю лише технічні секрети виробництва.

З метою зближення законодавств держав-членів ЄС у сфері поводження із закритою інформацією і встановлення на всій території ЄС порівнянного рівня захисту такої інформації від незаконного отримання, використання або розголошення ЄС була розроблена і в червні 2016 року затверджена Директива 2016/943 про захист нерозкритих ноу-хау і ділової інформації (комерційної таємниці) від незаконного отримання, використання і розголошення (далі – Директива).

Директива вводить поняття «комерційна таємниця», визначає, що є законним і незаконним отриманням, використанням і розголошенням комерційної таємниці, встановлює заходи і засоби судового захисту при незаконному отриманні, використанні чи розголошенні комерційної таємниці.

Відповідно до статті 2 Директиви під комерційною таємницею розуміється інформація, яка одночасно відповідає таким вимогам: а) є секретною в тому розумінні, що вона в цілому чи в певній конфігурації і підборі її компонентів не є загальновідомою або легко доступною особам в певних колах, які зазвичай мають справу з подібною інформацією; б) вона має

комерційну цінність, оскільки вона секретна; в) особою, що правомірно володіє нею, прийняті розумні заходи для збереження такої інформації в секреті.

У декларативній частині Директиви зазначено, що таке визначення комерційної таємниці охоплює ноу-хау, ділову інформацію і технічну інформацію, в разі якщо така інформація відповідає встановленим вимогам і у її володаря є законне право зберегти її в секреті.

Згідно із статтею 19 Директиви держави-члени ЄС повинні до 9 червня 2018 року привести своє національне законодавство у відповідність до положень Директиви. Вони можуть передбачити в своїх законодавствах більш обширні способи захисту комерційної таємниці, додатково визначити деякі терміни і заповнити прогалини, вибравши допустимий варіант.

Як відомо, комерційна таємниця може бути об'єктом інтелектуальної діяльності виключно суб'єктів підприємницької діяльності. Як бачимо, ЄС вважає за доцільне уявляти ноу-хау частиною комерційної таємниці з особливим статусом. На нашу думку, така позиція значно звужує права фізичних осіб, які також можуть бути авторами (творцями) ноу-хау, не здійснюючи при цьому підприємницьку діяльність. Таке положення речей європейським законодавством, на жаль, не передбачається, а отже ноу-хау, розроблене людиною без прив'язки до підприємницької діяльності, не може бути визнаним за такою людиною взагалі, не може отримати належної правової охорони, наврядчи може бути захищеним навіть у судовому порядку.

Наведене вище може означати, що повне зближення законодавства України з ЄС може призвести до звуження прав громадян України щодо визнання, використання, охорони та захисту ноу-хау.

Література

1. Директива Европейского Парламента и Совета Европейского Союза 2016/943 от 8 июня 2016 года о защите конфиденциальных ноу-хау и деловой информации (коммерческой тайны) от незаконного

приобретения, использования и раскрытия / [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://base.garant.ru/71615160/4/>.

2. Андрощук Г.О. Правова охорона комерційної таємниці в країнах Європейського Союзу / Г.О. Андрощук // Теорія і практика інтелектуальної власності. – 2012. – № 6. – С. 49-58.
3. Демина В.А. Европейский Союз: Директива о защите коммерческой тайны / В.А. Демина, Г.И. Тыцкая // Евразийский Научный Журнал. – 2016. – №11.
4. Макаревич О.И. Охрана коммерческой тайны в праве Европейского союза / О.И. Макаревич, М.А. Денисенко // Журнал международного права и международных отношений. – 2017. – № 1-2. С. 35-41.
5. Охрана секретов производства (ноу-хау) в Евросоюзе / [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://lexdigital.ru/2012/041/>.